

۲۰۴۸۹۸۱
۹۸/۰۶/۱۶

راه‌هدایت

درسنامه‌ای در امامت

عبدالحسن طالع

سرشناسه: طالعی، عبدالحسن، ۱۳۴۳
عنوان و نام پدیدآور: راه هدایت / نویسنده: عبدالحسن طالعی.
مشخصات نشر: تهران: توانگران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۱۳-۱۷-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیپا.
یادداشت: کتابنامه ص ۲۱۷-۲۲۲؛ هم‌چنین به صورت زیرنویس.
موضوع: امامت، جنبه‌های قرآنی، احادیث، امت اسلامی.
رده‌بندی کنگره: ۲۲۳ BP
رده‌بندی دیوبی: ۲۹۷/۴۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۸۸۱۱۹

راه هدایت

عبدالحسن طالعی

ناشر: توانگران ۲۲۶۰۶۶۱۲

چاپ اول / ۱۳۹۸

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

طراح جلد: علی نیک‌سرشت

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۱۳-۱۷-۵

بها: ۳۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش و ارسال پستی: ۰۹۱۲۱۳۸۱۵۷۲

فهرست مطالب

۱۱		مقدمه
۱۱		چرا امامت؟
۱۲		سخنی چند با مصلّمان عزیز

فصل اول: اعتقاد به امامت از دید عقلا

۱۷		درس ۱: امام، قائم مقام پیامبر
۱۹		درس ۲: امام، برترین فرد امت
۲۰		حدیث دیگران
۲۳		درس ۳: امام، مبین قرآن
۲۵		درس ۴: امام، رافع اختلاف
۲۹		درس ۵: آیا پیامبر خدا وصیت نکرده است؟
۳۱		پرسش‌های فصل اول
۳۳		پژوهش‌های فصل اول

فصل دوم: امامت در آیین‌های آیات

۳۹		درس ۶: اطاعت از أولو الأمر
۴۱		درس ۷: فراخوانی امت با امام
۴۱		الف: منابع غیر شیعی

۴۲	ب: منابع شیعی
۴۳	درس ۸: تداوم هدایت
۴۷	پرسش‌های فصل دوم
۴۸	پژوهش‌های فصل دوم

فصل سوم: اعتقاد به امامت در پرتو برخی روایات

۵۳	درس ۹: روزنه‌ای به نور
۵۷	درس ۱۰: نخستین ابلاغ (یوم الدار)
۶۱	درس ۱۱: حدیث ثَقَلین
۶۵	درس ۱۲: حدیث سفینه
۶۷	درس ۱۳: اهل بیت در قرآن
۷۱	درس ۱۴: حدیث منزلت
۷۲	بهبانه‌های منکران
۷۵	درس ۱۵: ابلاغ رسالت الهی
۷۷	درس ۱۶: پرسش و پاسخ
۷۷	بهبانه اول
۷۸	بهبانه دوم
۷۸	بهبانه سوم
۷۹	بهبانه چهارم
۸۰	بهبانه پنجم
۸۳	درس ۱۷: اکمال دین الهی
۸۷	درس ۱۸: انحراف امت از غدیر
۹۱	پرسش‌های فصل سوم
۹۳	پژوهش‌های فصل سوم

فصل چهارم: راه شناخت امامان راستین

۱۰۱	درس ۱۹: جایگاه «نص» در امام‌شناسی
۱۰۳	درس ۲۰: «نص» در آثار غیر شیعی

۱۰۵	بررسی احادیث اثنا عشر خلیفه
۱۰۷	درس ۲۱: «نص» در منابع شیعی
۱۰۷	۱ - حدیث لوح
۱۰۹	۲ - حدیث امام مجتبی علیه السلام
۱۱۱	درس ۲۲: پاسخ به دو پرسش
۱۱۳	درس ۲۳: جایگاه «معجزات» در شناخت امام
۱۱۳	۱ - بازگرداندن اموال غیر مشروع
۱۱۴	۲ - ره‌نمایی به هشام
۱۱۵	۳ - پاسخ به نامه‌های سربزه‌مهر
۱۱۷	پرسش‌های فصل چهارم
۱۱۸	پژوهش‌های فصل چهارم

فصل پنجم: شؤون و مقامات ائمه علیهم السلام

۱۲۳	درس ۲۴: شؤون امام علیه السلام
۱۲۳	۱ - هم‌سانی امام با پیامبر
۱۲۵	۲ - عدم قیاس ائمه‌ی اطهار علیهم السلام با سایر مردم
۱۲۷	درس ۲۵: علم امام از منظر قرآن (۱)
۱۲۷	نکته نخست
۱۲۸	نکته دوم
۱۲۸	الف - آیه‌ی «راسخون در علم»
۱۳۱	درس ۲۶: علم امام از منظر قرآن (۲)
۱۳۱	ب - آیه‌ی «او توا العلم»
۱۳۲	ج - آیه‌ی «علم الكتاب»
۱۳۳	درس ۲۷: برخی ویژگی‌های علمی امام
۱۳۳	الف - امام علیه السلام ، حامل علوم قرآن
۱۳۴	ب - دانش فراگیر امام علیه السلام
۱۳۵	نمونه‌های تاریخی
۱۳۶	ج - اشراف امام علیه السلام به همه‌ی کتب آسمانی

۱۳۷	د - امام علیه السلام وارث علوم نبوی است
۱۳۸	و - علم صحیح فقط نزد ائمه علیهم السلام است
۱۳۹	درس ۲۸: قدرت
۱۴۲	پرسش و پاسخ
۱۴۵	درس ۲۹: مفهوم عصمت
۱۴۶	تحلیل عصمت
۱۴۹	درس ۳۰: عصمت از دیدگاه عقل
۱۴۹	۱ - عدم اعتماد به تبعیت از غیر معصوم
۱۴۹	۲ - مغایرت قول با فعل، مورد پذیرش مردم نخواهد بود.
۱۵۰	۳ - ناتوانی غیر معصوم در هدایت
۱۵۰	۴ - به هدر رفتن زحمات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۱۵۱	درس ۳۱: عصمت از دیدگاه نقل
۱۵۵	درس ۳۲: هدایت
۱۵۹	درس ۳۳: شفاعت
۱۶۰	پاسخ به یک پندار
۱۶۳	درس ۳۴: پناه امت و پدر مهربان
۱۶۳	پناهگاه امت
۱۶۵	پدر دلسوز
۱۶۷	درس ۳۵: فضیلت‌های بی‌شمار
۱۶۹	درس ۳۶: پرسش و پاسخ
۱۷۳	پرسش‌های فصل پنجم
۱۷۶	پژوهش‌های فصل پنجم

فصل ششم: وظایف امت نسبت به امام

۱۸۵	درس ۳۷: امام‌شناسی
۱۸۷	درس ۳۸: حب اهل بیت علیهم السلام
۱۸۸	۱ - دعا
۱۸۸	۲ - عمل صالح

۱۸۹	۳- یادآوری احسان ها
۱۸۹	۴- شکر نعمت
۱۸۹	۵- خدمتگزاری
۱۸۹	۶- انس با ائمه علیهم السلام
۱۹۱	درس ۳۹: توسل در پرتو عقل
۱۹۳	درس ۴۰: توسل در پرتو نقل
۱۹۵	یک پندار خطا
۱۹۷	درس ۴۱: شیوه های توسل
۲۰۱	درس ۴۲: تسلیم
۲۰۳	درس ۴۳: ولایت پذیری
۲۰۵	درس ۴۴: نصرت امام علیه السلام
۲۰۶	پیامدهای ترک یاری امام علیه السلام
۲۰۶	نمونه های تاریخی
۲۰۸	سخن آخر
۲۰۹	پرسش های فصل ششم
۲۱۱	پژوهش های فصل ششم
۲۱۷	فهرست منابع

مقدمه

چرا امامت؟

شکی نیست که وظیفه‌ی مابندگان در برابر خدای متعال، عبودیت است و بس. طق این طریق نیز بدون پیروی از سفیران الاهی ممکن نیست. این حجت‌های الاهی که منتخب اویند، گاه در لباس نبی و گاه در صورت وصی نبی به امر هدایت مردم می‌پردازند. از اینجاست که امامت در فرهنگ اهل‌البیت علیهم‌السلام با توحید و نبوت ارتباط تنگاتنگی دارد؛ همان‌گونه که نبوت در راستای توحید است، امامت نیز دنباله‌ی نبوت است؛ لذا اعتقاد به توحید بدون پذیرش امامت سود نمی‌بخشد.^۱ از طرف دیگر از آن‌رو که امامت هم‌راستای رسالت نبی خاتم است، وصایت و خلافت امامان شیعه به همان قوت رسالت پیامبر مطرح است؛ و بدین ترتیب ایشان علیهم‌السلام در زمان‌ها و مکان‌های متعدّد، وصی خود را معرفی کرده‌اند. اوج این اقدام پس از اتمام حجة‌الوداع در محلّ غدیر خمّ و در روز هجدهم ذی‌الحجه‌ی سال دهم هجرت، بود؛ که طی آن، امامت کمال دین الاهی معرفی شد.

امام رضا علیه‌السلام نیز امامت را رکن بنیادین و بالنده‌ی اسلام خوانده‌اند:

«...إِنَّ الْإِمَامَةَ أَسُّ الْإِسْلَامِ النَّامِي...»^۲

۱. اشاره به حدیث شریف سلسله‌الذهب از امام رضا علیه‌السلام «كَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَصْنِي...» که در پایان آن، امام علیه‌السلام

شرط صحت توحید را پذیرش امامت می‌دانند. رک. التوحید: ۲۵، (باب ثواب الموحّدين و المارفين ح ۲۳).

۲. کتاب الغیبة (محمّدبن ابراهیم نعمانی): ۲۱۸، باب ۱۳، ح ۶.

حذف رکن محکم امامت و فاصله گرفتن از محور استوار خلافت بلا فصل و به حق رسول اکرم صلی الله علیه و آله و روی گردانی از مسیر روشن و هموار هدایتی که خداوند معین فرموده بود، منجر به اختلاف و تشتت فراوان در بین امت گردید. صحنه‌ی امتحان امت سخت شد و در این میان فقط کسانی که به دامن اهل بیت علیهم السلام چنگ زدند، نجات یافتند و آنان که ایشان را رها کردند، گمراه و هلاک شدند.

امامت پژوهی سابقه‌ای طولانی دارد و شیعیان ۱۲ امامی در مواجهه با انحراف جایگاه امامت به خلافت، به نقد و نظر در این مسأله پرداختند.

در سالهای اخیر به همت آقای مرتضی دهقان، مجموعه‌ای حاوی ۳۶ درس تنظیم و در سال ۱۳۸۷ توسط مؤسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال تحت عنوان میثاق آسمانی در ۳۵۳ صفحه منتشر شد. چاپ‌های متعدّد این کتاب حاکی از استقبال فرهیختگان و مدرّسان محترم کلاس‌های دینی بود. در کتاب حاضر تلاش شده متنی قابل استفاده‌تر برای دانش‌آموختگان فراهم گردد که ضمن تلخیص آن کتاب، از برخی اضافات و طرح پرسش‌ها و ارائه پژوهش‌ها هم بی‌بهره نباشد.

سخنی چند با معلّمان عزیز

۱- دروس ۴۴ گانه این کتاب به اجمال تهیه و تنظیم شده و تفصیل آن در صورت لزوم، به عهده شماست. اولین مرجع مناسب برای رفع اجمال، همان کتاب میثاق آسمانی است.

۲- برخی مآخذی که در پاورقی‌ها ذکر شده، مرجع مناسبی برای تحقیق و پژوهش است؛ در عین حال، در پایان هر فصل، پرسش‌ها و پژوهش‌هایی نیز ارائه شده است.

۳- پرسش‌ها و پژوهش‌ها صرفاً پیشنهادی است. هر معلّمی خود می‌تواند برای دانش‌آموزان پرتلاش، پرسش‌ها و پژوهش‌های متناسب طراحی کند.

۴- پرسش‌ها و پژوهش‌های ارائه شده در این کتاب، در یک سطح نیستند. سطح‌بندی و سپس واگذاری به دانش‌آموزان بر حسب تلاش و استعداد آنان صورت گیرد.

۵- هدف، مطالعه و تلاش بیشتر است؛ لذا در انجام پژوهش‌ها سخت‌گیری نباید

کرد. هر مقدار تلاش دانش آموز قابل تشویق است.

۶- چنانچه دانش آموز به فعالیت های کمک آموزشی نیز علاقه داشته باشد (نظیر تهیه پاورپوینت و...) از او استقبال و حمایت شود.

۷- تهیه این کتاب مرهون زحمات بسیاری از عزیزان به خصوص جناب آقای دکتر سید علیرضا رضوی است. قدردانی از ایشان را کمترین وظیفه خود می دانم.

۸- این نوشتار نه اولین است و نه آخرین؛ بنابراین با ارسال هرگونه نظر و انتقاد و پیشنهاد ارزشمند خود به ناشر، در تکمیل آن سهیم باشید.

امید است که با مطالعه این کتاب، در راه بلند و استوار معرفت، مودت و نصرت امامان علیهم السلام و دفاع از حریم مقدس ایشان گام کوچکی برداشته باشیم.

امید که به زودی، جهان شاهد طلوع آخرین مهر آسمان ولایت، مولا و امام و سرورمان حضرت حجة بن الحسن العسکری ارواحنا فداه باشد و توفیق خدمت و نصرت حضرتش در آن دوران، و اطاعت و انتظارش در این دوران نصیبمان شود. آمین

آذرماه ۱۳۹۷

میلاد فرخنده ی رسول رحمت و سلاله ی پاکش امام صادق علیه السلام